

кополисѣ, развалинитѣ на който се намиратъ 3 часа на сево-западъ отъ Търново, при селото Никюпѣ. Градътъ Никополисѣ билъ основанъ отъ царя Траяна, въ споменъ на побѣдата му надъ Дакитѣ, и принадлежалъ къмъ провинцията Тракия, а по-късно къмъ долна Мизия. За богатството му свидѣлствуватъ 381-тѣхъ вида монети, сѣчени въ него. Монетарницата на Никополитянетѣ е работила отъ Траяна до Гордияна. Прѣзъ 251 година царъ Деций тукъ надвилъ Готитѣ, кога обсаждали града, ала слѣдъ нещастната битка при Беррея, градътъ билъ оплѣненъ отъ неприятеля. При новото нападение отъ Готитѣ прѣзъ 378 год., Никополци сами се одържали безъ военна помощъ. Най-послѣ Никополъ се споменува около 600 год. прѣзъ войната между Византийцитѣ и Аваритѣ. Кога и какъ е пропадналъ тоя градъ неможе да се знае, както е тъмно и по какъвъ начинъ името му е прѣнесено и придадено на днешния придунавски Никополъ, който се явява въ историята кждѣ края на срѣднитѣ вѣкове. Мѣстнитѣ прѣдания прѣдставляватъ Никюпѣ като прѣдтечана Търново. Споредъ тѣхъ, старитѣ царюве сѣдѣли испървомъ въ Никюпѣ, и отъ тамъ сж се принесли при онѣзъ съ търнѣ обрасли скали на Царювецъ. Споредъ стария учителъ и книжовникъ г. Цаня Гинчевъ, името на града Търново имало свѣрзка съ латинската дума *трини*, съ която римлянетѣ наричали тритѣ крѣпости: Трапезица, Царювецъ и Кжзъ-Хисаръ.

Градътъ Търново не е оскѣденъ отъ исторически въспоминания, но срѣдновѣковната негова история обхваща собствено двѣ столѣтия (1186—1393), защото за врѣмето прѣди възстанието на братята Асѣня и Петра нѣма нищо казано въ признатитѣ отъ критическата наука извори. Кога е основанъ тоя градъ не се знае. Знае се само, че е билъ подигнатъ отъ Асѣновцитѣ и е служилъ за сѣдалище на рода имъ още прѣди възстанието прѣзъ 1185 год. Най-славнитѣ врѣмена за града спадатъ въ периода на първитѣ господари слѣдъ отхвърлянето на византийското иго, въ царуванieto на Асѣня и Петра, Калояна, Борила и Асѣня II-й, въ тоя богатырски периодъ на безпрестанни войни съ гърци, латинци и унгаре. Особенно е билъ подобренъ градътъ отъ Асѣня II-й. Въ онова врѣме той не е приличалъ на сегашния, съ остатѣци отъ развалини. Въ българскитѣ паметници, по византийски обичай му се приписватъ